

**แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจ
และสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ**
**MANAGEMENT GUIDELINES FOR INCREASING THE EFFECTIVENESS OF THE INTEGRATED
SUB-DISTRICT ECONOMIC AND SOCIAL UPGRADING PROJECT**

นเรศ นิภากรพันธ์ (Naret Nipakornpan)^{1*} E-mail: naret.ni@bsru.ac.th
อนันต์ ธรรมชาลย์ (Anan Thamchalai)² E-mail: anan.th@northbkk.ac.th
ปัญญวัฒน์ จุฑามาศ (Panyawat Chuthamas)³ E-mail: panyawat.ch@northbkk.ac.th

¹ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
(Program of Management, Faculty of Business Administration, North Bangkok University)

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (Faculty of Public Administration, North Bangkok University)

³ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (Faculty of Business Administration, North Bangkok University)

*Corresponding Author. E-mail : naret.ni@bsru.ac.th

(Received: February 7, 2024; Revised: April 6, 2024; Accepted: April 9, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 2) เปรียบเทียบประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน 3) ศึกษาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ และ 4) นำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณโดยการวิจัยเชิงปริมาณจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์จำนวน 357 ชุด ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน รวมทั้งสิ้นจำนวน 37 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ พบว่า (1) ระยะเวลาดำเนินโครงการที่จำกัด (2) มหาวิทยาลัยและชุมชนไม่พร้อมเข้าร่วมโครงการ (3) ปัญหาและความต้องการของชุมชนมีความหลากหลาย (4) งบประมาณสนับสนุนที่จำกัด (5) การติดตามและประเมินผลโครงการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และ (6) ปัญหาข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนในปัจจุบันที่ไม่แน่นอน 2) ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการแตกต่างกันตามปัจจัยข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนได้แก่ งบประมาณที่ชุมชนได้รับ จำนวนผลิตภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี และศักยภาพของการพัฒนาตำบลต่างกันให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยการจัดการโครงการ ด้านการประสานงาน ด้านการสื่อสาร ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กร และด้านรายงานผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ได้แก่ แนวทางสังคมร่วมมือเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน และแนวทางการสื่อสารที่สร้างสรรค์สำหรับความร่วมมือในชุมชน

คำสำคัญ : การจัดการ; ประสิทธิภาพ; โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the current conditions and problems of the integrated sub-district economic and social upgrading project; 2) to compare the effectiveness of the integrated sub-district economic and social upgrading project classified according to basic information per community; 3) to study the project management factors that affect the effectiveness of the integrated sub-district economic and social upgrading project; and 4) to introduce management guidelines for increasing the effectiveness of the integrated sub-district economic and social upgrading project. One-way analysis of variance and multiple regression analysis were used. The quantitative part of this research involved collecting data from 357 sets of online questionnaires, whereas the qualitative part was conducted via in-depth interviews with experts, community leaders, and community residents totaling 37 people.

The findings of the research revealed that: 1) Regarding the current conditions and problems of the integrated sub-district economic and social upgrading project, it was found (1) The project operation duration was limited, (2) The universities and communities were not ready to participate in the project, (3) The problems and needs of the communities were diverse, (4) The amounts of subsidies were limited, (5) Project monitoring and evaluation were still not effective enough, and (6) The current problems of basic information for each community were unsettled: 2) The effectiveness of the integrated economic and social upgrading project for each sub-district differed according to basic factors for each community, including budgets received by the communities, numbers of products, learning centers, local wisdom, good management potential and the potential of sub-district development. Opinions given on the effectiveness of the integrated economic and social upgrading project for each sub-district were significantly different at the .05 level; 3) The factors of project management, coordination, communication, counseling, participation, planning, organizational management and reporting resulted in the effectiveness of the integrated economic and social upgrading project for each sub-district with statistical significance of .05; 4) The management guidelines for increasing the effectiveness of the integrated sub-district economic and social upgrading project included the cooperative society guidelines for sustainable living and creative communication guidelines for community cooperation.

Keywords: Management; Effectiveness; Integrated Sub-District Economic and Social Upgrading Project

บทนำ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทยเกิดขึ้นเมื่อมกราคม พ.ศ. 2563 และมีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสุขภาพของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลตอบสนองด้วยการประกาศสถานการณ์วิกฤตและนำมาตราการป้องกันเชื้อระบาดเร่งด่วน เพื่อลดผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจ ผลกระทบของการแพร่ระบาดโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย โดยเฉพาะการส่งออกและนำเข้าที่ลดลงอย่างมาก และการลดลงของรายได้ประชาชาติทางด้านการค้าใช้จ่าย นับตั้งแต่ไตรมาสแรกของปี 2563 เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจในช่วงวิกฤต รัฐบาลได้นำเสนอมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มค่าใช้จ่ายของภาครัฐและการส่งเสริมการบริโภคของประชาชน โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ ผ่านมาตรการเยียวยาต่าง ๆ ด้วยการมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเหมาะสมและการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้มุ่งเน้นที่จะลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรคติดเชื้อ COVID-19 ในทุกด้านและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและชุมชนในระยะยาว (ศุภลักษณ์ ศรีวิไล และ รุ่งเรือง ทองศรี, 2564) การที่เศรษฐกิจชะลอตัวลง รัฐบาลได้เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 โดยกู้เงินจำนวน 1.9 ล้านล้านบาท มาใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ และรัฐบาลจัดสรรวงเงินงบประมาณ จำนวน 10,000 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) นี้เป็นการช่วยเหลือลูกหลานชาวบ้าน 60,000 คน ให้มีงานทำในภาวะวิกฤตแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 โดยให้เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อให้เกิดการสร้างงานและพัฒนาแก้ไขปัญหาและเศรษฐกิจของตำบลแบบพุ่งเป้าในระยะเวลา 1 ปี ขณะเดียวกันก็จะสร้างคน 60,000 คน ด้วยทักษะใหม่ให้เป็นคนที่จะมาพลิกโฉมประเทศไทยจาก 3,000 ตำบล สู่อำเภอ สู่จังหวัด และทั่วทุกภูมิภาค โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) เป็นโครงการแรกในประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย 76 แห่ง อาจารย์มหาวิทยาลัย นักศึกษา และประชาชนลงไปทำงานในชุมชนพร้อมกัน

ผลการประเมินศักยภาพตำบลก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแบ่งตามภูมิภาค พบว่า ก่อนมีโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลส่วนใหญ่มีศักยภาพอยู่ในระดับไม่พ้นความยากลำบากจำนวน 797 ตำบล (ร้อยละ 26.57) ศักยภาพตำบลระดับพ้นความยากลำบากจำนวน 1,009 ตำบล (ร้อยละ 33.63) และ มุ่งสู่ความพอเพียงจำนวน 850 ตำบล (ร้อยละ 28.33) ส่วนตำบลที่มีศักยภาพในระดับมุ่งสู่ความยั่งยืนมีเพียง 344 ตำบล (ร้อยละ 11.47) แต่เมื่อสิ้นสุดโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) มีตำบลที่มีศักยภาพในระดับมุ่งสู่ความยั่งยืนจำนวน 1,672 ตำบล (ร้อยละ 56.73) เพิ่มขึ้นจากก่อนมีโครงการถึง 4.86 เท่า ตำบลที่มีศักยภาพในระดับมุ่งสู่ความพอเพียงมีจำนวน 941 ตำบล (ร้อยละ 31.67) และตำบลที่มีศักยภาพในระดับพ้นความยากลำบากและในระดับไม่พ้นความยากลำบากมีจำนวนลดลง ซึ่งจากการประเมินผลการดำเนินงานในเบื้องต้นแล้ว พบว่ามหาวิทยาลัยร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ร่วมกันทำงานแก้ไขปัญหา สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน โดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่เพื่อลดความยากจน ยกระดับเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ ข้อมูลถอดบทเรียนโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ดังกล่าวใช้ผลการประเมินศักยภาพตำบลก่อนและหลัง

การดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแบ่งตามภูมิภาค มีตัวชี้วัด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ประมวลตัวชี้วัดระดับตำบลและระดับมหาวิทยาลัย 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากปฏิบัติการในพื้นที่กับความสอดคล้องของกลุ่มสาขาวิชา เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 3) สังเคราะห์นวัตกรรมของพื้นที่เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และ 4) สังเคราะห์ข้อมูลการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ข้อมูลการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบนโยบายแห่งรัฐ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ มาตรการ แนวทางป้องกัน และข้อเสนอเชิงนโยบาย อย่างไรก็ตามผลการประเมินศักยภาพตำบลก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแบ่งตามภูมิภาครายภาคที่ไม่พ้นความยากลำบากสูงสุด คือ ภาคเหนือตอนบน ร้อยละ 4.20 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ร้อยละ 3.16 ภาคเหนือตอนล่าง ร้อยละ 2.42 ภาคกลางตอนบน ร้อยละ 1.66 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ร้อยละ 1.27 ภาคกลางตอนล่าง ร้อยละ 1.18 ภาคใต้ตอนบน ร้อยละ .63 และภาคใต้ตอนล่าง ร้อยละ .35 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

จากผลการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ พบว่าผลการดำเนินงานที่ผ่านมา การบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่ ประสบความสำเร็จที่แตกต่างกัน บางพื้นที่มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แต่บางพื้นที่มีผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นในระบบการบริหารจัดการชุมชนที่แตกต่างกันทำให้การดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมีความสำเร็จแตกต่างกัน ทั้งที่โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการได้รับเงินงบประมาณจำนวนเท่ากันในแต่ละตำบล จำนวนแรงงานที่ได้รับในแต่ละตำบลเท่ากัน ระยะเวลาในการดำเนินงานเท่ากัน แต่ผลการดำเนินงานของแต่ละตำบลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจากข้อมูลข้างต้นจึงสรุปสะท้อนให้เกิดประเด็นคำถามการวิจัยว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ เป็นอย่างไร ตลอดจนแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา 1) เปรียบเทียบประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนซึ่งประกอบด้วยงบประมาณที่ได้รับ จำนวนผลิตภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี และศักยภาพของการพัฒนาตำบล 2) ปัจจัยการจัดการโครงการซึ่งประกอบด้วย ด้านการวางแผน (Planning) ด้านการจัดการชุมชน (Organizing) ด้านการนำ (Leading) ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม (Controlling) ด้านการประสานงาน (Coordination) ด้านการสื่อสาร (Communication) ด้านการรายงานผล (Reporting) ด้านการให้คำปรึกษา (Consultation) และด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล และ 3) ต้องการหาแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

3. เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

4. เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการแตกต่างกันตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

2. ปัจจัยการจัดการโครงการส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์เชิงวิชาการ

ได้แนวทางปัจจัยการจัดการโครงการซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ รวมถึงได้แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยนักวิชาการ นักวิจัย ผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ผู้บริหารส่วนท้องถิ่น นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนาท้องถิ่นสามารถเข้าใจ แนวคิดทฤษฎี รวมทั้งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งอาจนำไปเป็นตัวแบบเพื่อขยายขอบเขตสำหรับการวิจัยในอนาคต

ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติ

1. รัฐบาลสามารถใช้เงินงบประมาณในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. เกิดแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

3. ตำบล (ชุมชน) ได้รับผลประโยชน์จากโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ด้านยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน ด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ในชุมชน ด้านการจ้างงานในชุมชน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

POLC เป็นทฤษฎีการจัดการที่สร้างประสิทธิภาพให้องค์กรใส่ใจในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การนำ และการควบคุม POLC เป็นการให้ความสำคัญกับการนำซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการ การทำงานให้มีประสิทธิภาพ ข้อดีของ POLC คือ การสร้างมาตรฐานในทุกรายละเอียดเน้นปฏิบัติ

ตามมาตรฐานที่วางไว้อย่างเคร่งครัดทำให้องค์กรมีผลการประเมินที่ชัดเจนสามารถวัดประสิทธิภาพของการทำงานได้ดีดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดกิจกรรมตลอดจนภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติเอาไว้ในแต่ละช่วงเวลาเพื่อให้เป็นแนวทางตลอดจนทิศทางการปฏิบัติงานการวางแผนควรต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่จะทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการ

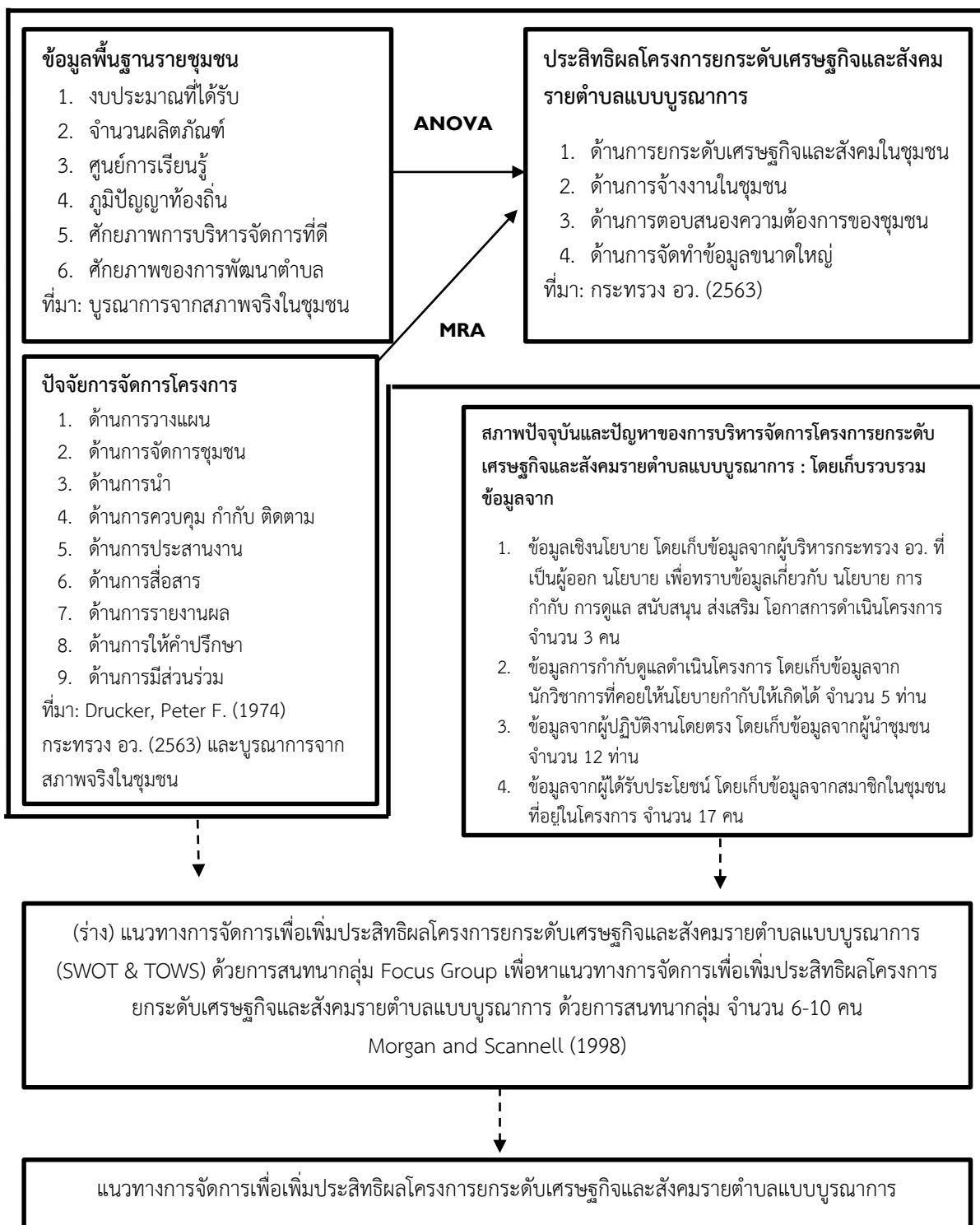
2. การจัดการองค์กร (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาทหน้าที่ ตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วนให้สอดคล้อง ราบรื่น และไม่ทับซ้อนกัน การจัดการองค์กรยังรวมถึงการจัดระเบียบในการทำงานที่จะทำให้การทำงานไม่สะดุด จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน จัดการงานให้เป็นระบบ ระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด

3. การนำ (Leading) หมายถึง การชักนำบุคลากรให้ปฏิบัติงาน โดยการจูงใจให้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องใช้หลักการจูงใจที่ดีและขณะเดียวกันต้องมีการสั่งการที่เหมาะสมซึ่งหมายถึงการกระตุ้น จูงใจให้ใช้ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายนั้น ๆ

4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การดูแลบุคลากรตลอดจนการทำงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลว่าการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และยังหมายถึงการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลกระทบกับการทำงานน้อยที่สุดอีกด้วย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการที่สร้างประสิทธิผลให้แก่องค์กรความหมายของการจัดการ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้อย่างมีระบบ โดยผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน (Outcome) แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ แนวคิดเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Perspective) แนวคิดร่วมสมัย (Contemporary Perspective) และแนวคิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระของงานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการในครั้งนี้ โดยใช้ตัวแปรอิสระ ปัจจัยการจัดการโครงการ ใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการของ Drucker (1974) แนวคิดจากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2563) และบูรณาการมาจากสภาพความเป็นจริงในชุมชน ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) ภาวะการเป็นผู้นำ (Leading) การควบคุม กำกับ ติดตาม (Controlling) การประสานงาน (Coordination) การสื่อสาร (Communication) การรายงานผล (Reporting) การให้คำปรึกษา (Consultation) และการมีส่วนร่วม (Participation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงนโยบาย ขับเคลื่อน ส่งเสริม นโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารกระทรวง อว. รัฐมนตรีกระทรวง อว. รัฐมนตรีช่วยกระทรวง อว. ปลัดกระทรวง อว. และ เลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวง อว. กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการขับเคลื่อน การกำกับดูแลนโยบาย ดำเนินโครงการ ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ได้แก่ อธิการบดีมหาวิทยาลัย คณบดี อาจารย์ผู้รับผิดชอบ โครงการ นักวิชาการ และนายกเทศมนตรี/รองนายกเทศมนตรี กลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติโดยตรง ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนบัณฑิต ตัวแทนนักศึกษา และตัวแทนประชาชนที่อยู่ในโครงการยกระดับ เศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ และกลุ่มที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ สมาชิกใน ชุมชนที่อยู่ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ชุมชนที่ร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ บูรณาการ จำนวน 3,000 ชุมชน (หน่วยวิเคราะห์ คือ ชุมชน)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูล สำคัญในเชิงนโยบาย ขับเคลื่อน ส่งเสริม ได้แก่ ผู้บริหารกระทรวง อว. รัฐมนตรีกระทรวง อว. รัฐมนตรีช่วยกระทรวง อว. ปลัดกระทรวง อว. และเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวง อว. จำนวน 3 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานใน ลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการขับเคลื่อน การกำกับดูแลนโยบาย ดำเนินโครงการ ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ คัดเลือกแบบเจาะจงจากอธิการบดีมหาวิทยาลัย คณบดี อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ นักวิชาการ และนายกเทศมนตรี/รองนายกเทศมนตรี จำนวน 5 คน มีประสบการณ์ใน การบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี กลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยตรง คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้นำชุมชน ตัวแทนบัณฑิต ตัวแทนนักศึกษา และตัวแทนประชาชนที่อยู่ในโครงการยกระดับ เศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 12 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี กลุ่มที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ สมาชิกในชุมชนที่อยู่ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและ สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 17 คน รวมกลุ่ม ตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด 37 คน และกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้นำชุมชนหรือ ตัวแทนชุมชนที่ร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน กลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้แนวทางของ Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญทาง สถิติ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน และทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยทำการแจกแจงเป็นรายภาคและแบ่งตามสัดส่วน ของจำนวนชุมชน และขั้นตอนที่ 2 ทำการแจกแบบสอบถามไปยังส่วนต่าง ๆ ตามวิธีการแบบง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจะได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน โดยแบ่งเป็น 9 ภาค

ตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ลำดับ	เครือข่าย (ภาค)	ตำบล	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คำนวณ)	กลุ่มตัวอย่าง จริง
1	ภาคเหนือตอนบน	429	14.30	50.48	51
2	ภาคเหนือตอนล่าง	165	5.50	19.42	20
3	ภาคกลางตอนบน	395	13.17	46.48	47
4	ภาคกลางตอนล่าง	348	11.60	40.95	41
5	ภาคตะวันออก	483	16.10	56.83	57
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	591	19.70	69.54	70
7	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	149	4.97	17.53	18
8	ภาคใต้ตอนบน	158	5.26	18.59	19
9	ภาคใต้ตอนล่าง	282	9.40	33.18	34
รวม		3,000	100.00	353	357

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2563)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและวิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 1 (แบบสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยสรุปตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ส่วนที่ 3 ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ส่วนที่ 5 แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ และส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือขึ้นที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ร่างแบบสอบถามจากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละข้อคำถาม และปรับแก้ข้อคำถามตามคำแนะนำจนเสร็จสิ้นแล้วจึงเริ่มเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2 (แบบสอบถาม)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามออนไลน์ประกอบไปด้วย ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามออนไลน์จากโปรแกรม Google Forms แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน ใช้เป็นคำถามปลายเปิดแบบตัวเลือกตอบ มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ เป็นแบบมาตราวัดนามบัญญัติ และมาตราเรียงลำดับ ส่วนที่ 3 ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มีคำถามจำนวน 38 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert, 1932) โดยเรียงลำดับความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ มีคำถามจำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert, 1932) โดยเรียงลำดับความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบคำถามปลายเปิด มีคำถามจำนวน 1 ข้อ

วิธีหาคุณภาพของเครื่องมือขั้นที่ 2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กระทำการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องการดำเนินของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ .68 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อพิจารณาอนุมัติ ได้ผล “APPROVED” นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชนที่ร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 30 ตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเฉพาะที่เป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) และนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบด้วยวิธีทางสถิติโดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability) โดยใช้สูตรการคำนวณค่าแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .994

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเชิงนโยบาย ขับเคลื่อน ส่งเสริม ได้แก่ ผู้บริหารกระทรวง อว. รัฐมนตรีกระทรวง อว. รัฐมนตรีช่วยกระทรวง อว. ปลัดกระทรวง อว. และเลขาธิการรัฐมนตรีกระทรวง อว. จำนวน 3 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี กลุ่มที่ 2 ผู้ให้

ข้อมูลสำคัญในการขับเคลื่อน การกำกับดูแลนโยบาย ดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ คัดเลือกแบบเจาะจงจากอธิการบดีมหาวิทยาลัย คณะบดี อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ นักวิชาการ และนายกเทศมนตรี/รองนายกเทศมนตรี จำนวน 5 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี กลุ่มที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยตรง คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้นำชุมชน ตัวแทนบัณฑิต ตัวแทนนักศึกษา และตัวแทนประชาชนที่อยู่ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 12 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี และกลุ่มที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือได้รับผลประโยชน์ ได้แก่ สมาชิกในชุมชนที่อยู่ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 17 คน มีประสบการณ์ในการบริหารงานในลักษณะนี้ไม่น้อยกว่า 2 ปี

ขั้นตอนที่ 1 ขออนุญาตจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัย ไปยังหน่วยงานของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 ประสานงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินการดำเนินของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 37 คน โดยวางแผนใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 30 วัน

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำชุมชนที่ร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ จำนวน 357 ชุมชน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขออนุญาตจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ไปยังกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานโดยตรง เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 357 ชุด โดยใช้วิธีจัดส่งแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และโปรแกรมสื่อสารออนไลน์ ผู้ที่ทำการตอบแบบสอบถามจะเป็นผู้นำชุมชนหรือตัวแทนของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ซึ่งข้อมูลช่องทางการติดต่อของแต่ละกลุ่มตัวอย่างได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลมาจาก อว. ได้ทำลิงก์สรุปทุกตำบลทั่วทั้งประเทศ จึงสามารถมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับทุกชุมชนทั่วประเทศ และในแต่ละภาคผู้วิจัยได้ทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างเกินไว้ภาคละ 5 กลุ่มตัวอย่างเพื่อสำรองเผื่อข้อมูลที่ได้รับความซ้ำซ้อนกัน แต่จะนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์จริงตามจำนวนที่แจ้งไว้ในตารางที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ 2 และ 3 ของการวิจัยฉบับนี้กระทำโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ระดับคะแนนความคิดเห็น และการแปลความหมายตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1932) ในการวิเคราะห์ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ทั้งนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 166) กล่าวถึงเกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยไว้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงการวัด} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80\end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.21 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้อย่างนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ 1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยใช้เทคนิค “Content Analysis” (Berelson, 1952) และเทคนิคเพื่อทำการสรุปเป้าหมายและแยกแยะลักษณะเฉพาะของข้อความอย่างเป็นระบบ (Holst, 1969)

วัตถุประสงค์ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนกับประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยการแปลผลจากการใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANNOVA Analysis)

วัตถุประสงค์ 3 วิเคราะห์ปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยการแปลผลจากการใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

วัตถุประสงค์ 4 วิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยใช้หลักการและทฤษฎีของ SWOT ทำการวิเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางโดยใช้ TOW's MATRIX เมื่อได้ร่างแนวทางเรียบร้อยแล้ว ได้จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการด้วยการสนทนากลุ่มจำนวน 7 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแทนจาก อว. (ผู้กำหนดนโยบาย) ตัวแทนจากมหาวิทยาลัย (ผู้ขับเคลื่อนนโยบาย) และตัวแทนจากชุมชน (ผู้ปฏิบัติและผู้ได้รับผลประโยชน์)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

จากการวิเคราะห์ผลการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม สรุปภาพรวมของสภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ พบว่า 1) ระยะเวลาดำเนินโครงการที่จำกัด 2) มหาวิทยาลัยและชุมชนไม่พร้อมเข้าร่วมโครงการ 3) ปัญหาและความต้องการของชุมชนมีความหลากหลาย 4) งบประมาณสนับสนุนที่จำกัด 5) การติดตามและประเมินผลโครงการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และ 6) ปัญหาข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนในปัจจุบันที่ไม่แน่นอน ได้แก่ (1) ข้อมูลไม่ครบถ้วนและล้าสมัย (2) ข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ (3) การเข้าถึงข้อมูลยาก (4) การวางแผนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลโครงการไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดข้อมูลที่จำเป็นในการประกอบการตัดสินใจ (5) โครงการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เนื่องจากขาดข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน และ (6) โครงการเกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองงบประมาณ เนื่องจากต้องใช้เวลาและความพยายามในการรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 1) เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และเป็นเพศชาย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 2) อายุระหว่าง 51-55 ปี มากที่สุด จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.26 รองลงมา ได้แก่ มีอายุระหว่าง 56-60 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.41 และน้อยที่สุด มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .28 3) ระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 45.66 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 32.21 และน้อยที่สุด ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .28 และ 4) อยู่ในเครือข่าย (ภาค) ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มากที่สุด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.61 รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97 และน้อยที่สุด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.04

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ 1) ได้รับงบประมาณ 50,000 - 500,000 บาท มากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 55.74 รองลงมา ได้แก่ 500,001 - 1,500,000 บาท จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 41.74 และน้อยที่สุด น้อยกว่า 50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.52 2) มี 1-3 ผลิตภัณฑ์ มากที่สุด จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 83.75 รองลงมา ได้แก่ ยังไม่มีผลิตภัณฑ์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 13.45 และน้อยที่สุด 4-6 ผลิตภัณฑ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 3) มี 1 ศูนย์การเรียนรู้ มากที่สุด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 56.58 รองลงมา ได้แก่ มี 2 ศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.57 และน้อยที่สุด มากกว่า 4 ศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 5) มี 1 ภูมิปัญญาท้องถิ่น มากที่สุด จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 54.06 รองลงมา ได้แก่ ยังไม่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 54.06 และน้อยที่สุด 3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.08 6) มีศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี มีการทำงานหรือโครงการพัฒนาตำบลที่ดำเนินการร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน องค์กรภาครัฐ องค์กรร่วมพัฒนาเอกชน หรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น มากที่สุด จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 47.34 รองลงมา ได้แก่ มีแผนพัฒนาตำบลที่

มีเป้าหมายชัดเจนในการแก้ปัญหาความยากจนและปัจจัยสาเหตุของความยากจนในระดับหมู่บ้านหรือชุมชน จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.09 และน้อยที่สุด สามารถใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ความยากจนของประชากรกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และ 7) มีศักยภาพของการพัฒนาตำบล พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มากที่สุด จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมา ได้แก่ ยกระดับสู่ความพอเพียง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 และน้อยที่สุด อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยรวม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการวางแผน (Planning)	4.11	.819	มาก
2. ด้านการจัดการชุมชน (Organizing)	4.07	.806	มาก
3. ด้านการนำ (Leading)	4.07	.837	มาก
4. ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม (Controlling)	4.11	.781	มาก
5. ด้านการประสานงาน (Coordination)	4.08	.796	มาก
6. ด้านการสื่อสาร (Communication)	4.10	.802	มาก
7. ด้านการรายงานผล (Reporting)	4.08	.807	มาก
8. ด้านการให้คำปรึกษา (Consultation)	4.13	.792	มาก
9. ด้านการมีส่วนร่วม (Participation)	4.10	.800	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	.782	มาก
Skewness = 0.057 Kurtosis = 0.188			

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านการให้คำปรึกษา (Consultation) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม (Controlling) ด้านการวางแผน (Planning) ด้านการประสานงาน (Coordination) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ด้านการสื่อสาร (Communication) ด้านการรายงานผล (Reporting) ด้านการนำ (Leading) และด้านการจัดการชุมชน (Organizing) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน และด้านการจ้างงาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ โดยรวม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน	4.11	.799	มาก
2. ด้านการจ้างงาน	4.09	.804	มาก
3. ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน	4.10	.800	มาก
4. ด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน	4.10	.783	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	.781	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน และด้านการจ้างงาน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการแตกต่างกันตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (ด้านการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ด้านการจ้างงาน ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน และด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน) มีดังนี้ 1) จำแนกตามงบประมาณที่ได้รับ 2) จำแนกตามจำนวนผลิตภัณฑ์ 3) จำแนกตามศูนย์การเรียนรู้ 4) จำแนกตามภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) จำแนกตามศักยภาพการบริหารจัดการที่ดี และ 6) จำแนกตามศักยภาพของการพัฒนาตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนที่แตกต่างกันให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ว่าประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการแตกต่างกันตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยข้อมูลการวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ที่ 2 นำมาทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวม รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณปัจจัยการจัดการโครงการส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยรวม	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	.058	.035		1.661	.098
ด้านการวางแผน	.080	.032	.083	2.449*	.015
ด้านการจัดการองค์กร	.123	.036	.126	3.439*	.001
ด้านการนำ	.039	.020	.042	1.948	.052
ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม	.053	.039	.053	1.366	.173
ด้านการประสานงาน	.140	.039	.143	3.578**	.000
ด้านการสื่อสาร	.140	.035	.144	4.056**	.000
ด้านการรายงานผล	.084	.032	.087	2.593*	.010
ด้านการให้คำปรึกษา	.157	.037	.159	4.248**	.000
ด้านการมีส่วนร่วม	.170	.033	.174	5.151**	.000
Adjusted R Square = .976, R Square = .977, F = 1613.484 Tolerance = 0.313 VIF = 3.197					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยการจัดการโครงการโดยรวมสามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ได้ร้อยละ 97.6 (Adjusted R Square = .976) ในขณะที่ปัจจัยการจัดการโครงการด้านการประสานงาน ด้านการสื่อสาร ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านการนำ และด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักของผลกระทบของตัวแปรอิสระ พบว่า ปัจจัยการจัดการโครงการ ด้านการมีส่วนร่วม (Beta = .174) ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวมมากที่สุด

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการจัดการโครงการส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

ตารางที่ 5 ปัจจัยการจัดการโครงการส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ บูรณาการ

รายการ	แปลผล
ด้านการวางแผน	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการจัดการองค์กร	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการนำ	ปฏิเสธสมมติฐาน
ด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม	ปฏิเสธสมมติฐาน
ด้านการประสานงาน	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการสื่อสาร	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการรายงานผล	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการให้คำปรึกษา	ยอมรับสมมติฐาน
ด้านการมีส่วนร่วม	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการสื่อสาร ด้านการรายงานผล ด้านการให้คำปรึกษา และด้านการมีส่วนร่วม ยอมรับสมมติฐาน ส่วนด้านการนำ และด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม ปฏิเสธสมมติฐาน

วัตถุประสงค์ 4 เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธี SWOT Analysis และหาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยใช้วิธี TOWS Matrix

1. แนวทาง “สังคมร่วมมือเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน”

เนื่องจากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยการจัดการโครงการ พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมากที่สุด (ค่า Beta = 0.174) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562) ที่ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโพน อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัว

เขาคิน ตำบลห้วยยางโพน อำเภอกาบัง จังหวัดราชบุรีทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แต่ด้านค่าเฉลี่ยของการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมีค่าไม่มาก ($\bar{x} = 4.10$) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมเพื่อให้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

เป้าหมายของแนวทางให้สังคมมีความร่วมมือเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนสามารถกล่าวถึงได้หลายด้าน ได้แก่ สร้างสังคมที่มีการเข้าใจและเห็นใจกัน สร้างพื้นที่สำหรับการร่วมมือและการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการแบ่งปันและการให้กำลังใจ สร้างการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน โดยในกระบวนการของแนวทางให้สังคมมีความร่วมมือเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนมีขั้นตอนดังนี้ การสร้างความเข้าใจร่วมกัน การส่งเสริมการร่วมมือ การสร้างศักยภาพ การส่งเสริมความรู้และทักษะให้แก่ประชากรท้องถิ่น การสร้างการรับรู้และการยอมรับ การสร้างการเข้าใจและความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน การสนับสนุนและการเสริมสร้างความสามัคคี

2. แนวทางด้านการสื่อสาร “การสร้างสรรคสำหรับความร่วมมือในชุมชน”

เนื่องด้วยจากการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยการจัดการโครงการ ปัจจัยด้านการสื่อสารเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ($Beta = 0.144$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพล ฉัตรจรัสกุล และนายพิรพจน์ ยอดย่อง (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ในการสื่อสารระหว่างคนในชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนเป็นผู้ส่งสารหลัก รูปแบบการสื่อสารเป็นแบบไม่เป็นทางการ แบบบนลงล่าง การสื่อสารที่มีทิศทางทางการสื่อสารแบบทางเดียวและเป็นการสื่อสารแบบแนวตั้ง โดยผ่านผู้นำชุมชนเป็นผู้ส่งสาร ทำให้ส่วนใหญ่มีการไหลของข้อมูลข่าวสารจากภายนอกสู่ภายในชุมชน และคนในชุมชนส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นผู้รับสารซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุด มีเพียงส่วนน้อยที่ชาวบ้านทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ทั้งนี้ ชาวบ้านที่เป็นผู้ส่งสารมักจะได้รับการมอบหมายจากผู้นำชุมชนมาอีกที และนอกจากนี้จากการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยของการสื่อสารในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการยังมีค่าเฉลี่ยไม่มาก ($\bar{x} = 4.10$) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาแนวทางที่จะต้องเน้นการสื่อสารที่สร้างสรรคสำหรับความร่วมมือในชุมชน

เป้าหมายของการสื่อสารที่สร้างสรรคสำหรับความร่วมมือในชุมชน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ สร้างการสื่อสารที่สร้างสรรคและเข้าถึงได้ง่าย สร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวคิด สร้างเครื่องมือสื่อสารที่กระตุ้นการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วม สร้างการสื่อสารที่กระตุ้นความเชื่อมโยงและความเข้าใจร่วมกัน สร้างชุมชนที่มีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สร้างการสื่อสารที่เป็นไปได้และเข้าใจได้

วิธีการดำเนินการสื่อสารที่สร้างสรรคสำหรับความร่วมมือในชุมชนมีขั้นตอนดังนี้ วิเคราะห์และสำรวจความต้องการของชุมชน กำหนดเป้าหมายและวางแผนการสื่อสาร สร้างช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย สร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและสร้างสรรค ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการตอบรับ วัดและประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

จากการวิเคราะห์ผลการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ

1) ระยะเวลาดำเนินโครงการที่จำกัด 2) มหาวิทยาลัยและชุมชนไม่พร้อมเข้าร่วมโครงการ 3) ปัญหาและความต้องการของชุมชนมีความหลากหลาย 4) งบประมาณสนับสนุนที่จำกัด 5) การติดตามและประเมินผลโครงการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และ 6) ปัญหาข้อมูลพื้นฐานรายชุมชนในปัจจุบันที่ไม่แน่นอน ได้แก่ 1) ข้อมูลไม่ครบถ้วนและล้าสมัย 2) ข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่น่าเชื่อถือ และ 3) การเข้าถึงข้อมูลยาก 4) การวางแผนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลโครงการไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดข้อมูลที่จำเป็นในการประกอบการตัดสินใจ 5) โครงการไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากขาดข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน และ 6) โครงการเกิดความล่าช้าและสิ้นเปลืองงบประมาณ เนื่องจากต้องใช้เวลาและความพยายามในการรวบรวมข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัฐพล อินตะเสน และคนอื่น ๆ (2564) ซึ่งศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ ปัญหาการสร้างและพัฒนาระดับการท่องเที่ยว ปัญหาการบริหารจัดการชุมชน และปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อม และประชาชนมีความต้องการในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ ความต้องการสร้างและพัฒนาระดับการท่องเที่ยว ความต้องการบริหารจัดการชุมชน และความต้องการจัดการสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานรายชุมชน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของการจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านการให้คำปรึกษา ค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสื่อสาร ด้านการรายงานผล และด้านการจัดการชุมชน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รติมา พงษ์อริยะ และ สุภาคีพรณ ตั้งตรงไพโรจน์ (2566) ซึ่งศึกษาเรื่องโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ (U2T) กับการพัฒนาชุมชนด้านผลิตภัณฑ์ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบชุมชนบ้านทะเลน้อย ตำบลทางเกวียน และชุมชนบ้านวังห้ว ตำบลวังห้ว อำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จในการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ของชุมชนหลังดำเนินการตามโครงการ คือ ความรู้ความสามารถ การเอาใจใส่ต่อโครงการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ความร่วมมือจากชาวบ้าน การมีทุนทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างการมีส่วนได้ให้ชุมชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ช่วยให้โครงการดำเนินการได้อย่างราบรื่น และสอดคล้องกับ สันติ ป่าหวาย (2561) ซึ่งศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการด้านการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด พบว่า ด้านการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน ด้านการตอบสนองความต้องการในชุมชน และด้านการจ้างงาน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา นามวงศ์ และคนอื่น ๆ (2565) ซึ่งศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืนในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาตำบลโหล่งซอด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีแนวทางของการพัฒนามุ่งเน้นในส่วนของคนในชุมชนให้เกิดมีองค์ความรู้ทั้งในด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้คุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต สร้างรายได้เสริม และยังสามารถช่วยในการทำงานในระยะไกลได้สะดวกและสอดคล้องกับข้อปฏิบัติในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคที่เกิดขึ้น และองค์ความรู้ในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาหรือความต้องการได้ด้วยตัวเอง ในด้านการวิเคราะห์ การวางแผน และการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการวิเคราะห์ SWOT และหลักการ PDCA ทำให้กลุ่มชุมชนมีความสามารถในการออกแบบและดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตัวเอง การดำเนินโครงการผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงปฏิบัติการของกลุ่มชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และรองรับมาตรการป้องกันจากรัฐบาล มุ่งเน้นการใช้ต้นทุนทรัพยากรของพื้นที่และกิจกรรมเกิดจากการมีส่วนร่วมในชุมชนและเครือข่าย ผลจากการดำเนินโครงการ พบว่า กลุ่มชุมชนยังสามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องในแผนงานที่กลุ่มร่วมกันออกแบบและแผนกิจกรรมที่กลุ่มได้กำหนดเองจากองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดต่อไปแม้สิ้นสุดระยะของโครงการ และมีการเชื่อมโยงสนับสนุนกันของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของความยั่งยืนที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยข้อมูลการวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ที่ 2 นำมาทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวมพบว่า ปัจจัยการจัดการโครงการโดยรวมสามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ได้ร้อยละ 97.6 ในขณะที่ปัจจัยการจัดการโครงการด้านการประสานงาน ด้านการสื่อสาร ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กร และด้านการรายงานผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำ และด้านการควบคุมกำกับ ติดตาม ส่งผลต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนกร ศรีก่อ และคนอื่น ๆ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงราย พบว่าการสื่อสารมีบทบาทในการให้ความรู้ต่าง ๆ ของประชาชน รับฟังความคิดเห็นผ่านการประชุมหมู่บ้าน สำนวญความคิดเห็นจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประสานงาน มอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ประชาชนอย่างเสมอภาค สร้างความตระหนักในคุณค่าของตนเองและพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล ไกรรัตน์ และคนอื่น ๆ (2561) ซึ่งศึกษาเรื่องตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ

ไทย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำองค์กร และด้านการมีส่วนร่วมองค์กร

วัตถุประสงค์ 4 เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธี SWOT Analysis และหาปัจจัยการจัดการโครงการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยใช้วิธี TOWS Matrix 1) การสื่อสารที่สร้างสรรค์สำหรับความร่วมมือในชุมชน และ 2) การประสานงานเพื่อการสร้างสังคมที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนากร ศรีก่อ และคนอื่น ๆ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงราย พบว่า การสื่อสารมีบทบาทในการให้ความรู้ต่าง ๆ ของประชาชน รับฟังความคิดเห็นผ่านการประชุมหมู่บ้าน สำรวจความคิดเห็นจัดโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประสานงาน มอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ประชาชนอย่างเสมอภาค สร้างความตระหนักในคุณค่าของตนเองและพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพัชร อภิวัฒน์ไพศาล (2565) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ผลการวิจัย พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการ U2T พบว่า ระดับการศึกษา และอาชีพเสริมต่างก็มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ U2T แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาตำบลและมีการสื่อสารที่สร้างสรรค์สำหรับความร่วมมือในชุมชนอย่างเป็นระบบ
2. ภาครัฐควรมีการประสานงานเพื่อการสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเน้นการบริหารจัดการชุมชนสู่ความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้นำชุมชนควรนำแนวทางที่ได้ทำการศึกษาไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน
2. ภาครัฐควรนำงานวิจัยนี้ ไปทำแผนเพื่อการพัฒนาตำบลและผู้นำชุมชนรวมทั้งประชาชนในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยพบว่า ผลผลิตจากโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลแบบบูรณาการเริ่มมีความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้นจึงควรทำการวิจัยเรื่อง "แนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์จากโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลแบบบูรณาการ"
2. จากการวิจัยพบว่า มีปัญหาผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้รับมาตรฐาน OTOP ในระดับ 5 ดาว จึงควรทำการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้การรองรับมาตรฐาน OTOP ในระดับ 5 ดาว"
3. จากการวิจัยพบว่า ยังไม่มีนวัตกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น จึงควรทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนานวัตกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ตำบลแบบบูรณาการ"

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/flagship-project/2690-u2tambon.html>
- กาญจนา คำจตุ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของนโยบายและการดำเนินงานข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างการรับรู้สู่ชุมชนของจังหวัดตรัง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*. 8(7), 118-131.
- ณัฐพัชร อภิวัฒน์ไพศาล. (2565). พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ. *The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences*. *สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 2(5), 47-62.
- ทนากกร ศรีกือ, วิทยาธร ท่อแก้ว, กรกช ชันบุญ และจิตาภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์. (2563). การสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงราย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 11(6), 2467 – 2479.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- ปรัชญา นามวงศ์ ทวีศักดิ์ มหาวรรณ และหนึ่งฤทัย แสงใส. (2565). แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืนในรูปแบบวิถีชีวิตใหม่ ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ: กรณีศึกษาตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการรับใช้สังคม*, 6(1), 65-78.
- ผกาพรรณ แสนอ่อน และพจนา พิเชิตปัจจา. (2565). เครือข่ายการจัดการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. *Journal of Modern Learning Development*, 7(6), 42-54.
- ไพศาล ไกรรัตน์, จิตติ กิจติเลิศไพศาล, ปณิธิ การสมดี, ขาดิชา อุดมกิจมงคล. (2561). ตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. *วารสารชุมชนวิจัย*, 12(3), 185-199.
- รติมา พงษ์อริยะ และสุภาภรณ์พรรณ ตั้งตรงไพโรจน์. (2566). โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ (U2T) กับการพัฒนาชุมชนด้านผลิตภัณฑ์ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ ชุมชนบ้านทะเลน้อย ตำบลทางเกวียน และชุมชนบ้านวังห้ว ตำบลวังห้ว อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 25-38.
- วุฒิพล ฉัตรจรัสกุล และพีรพจน์ ยอดยิ่ง. (2561). *การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่ตำบลหนองเม็ก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริวรรณ วิสุทธิรัตนกุล. (2565). ถอดบทเรียนประสิทธิผลโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ ตาม “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” (หมู่บ้าน/ชุมชนละสองแสนบาท). *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 17(2), 155-168.
- ศุภลักษณ์ ศรีวิไล และรุ่งเรือง ทองศรี. (2564). การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(8), 405-416.
- สันติ ป่าห้วย. (2561). *แนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของธุรกิจนำเที่ยวในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. การจัดการ ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). *แนวทางการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้ว)*. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศระหว่างปี 2559 - 2563*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2565, จาก

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *อัตราการขยายตัวรายได้จากการผลิตของในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระหว่างปี 2559 - 2563*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2565, จาก

<https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=index>

สุธาวิ กลิ่นอุบล. (2562). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านห้วยเขย่ง ตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัฐพล อินตะเสนา, สันธะวา คามดิษฐ์, พงศ์ธร อัศวินเวศน์, วิทยา วรพันธุ์, อพินตริ์ พูลพุทธา, พัดชา หิรัญวัฒนกุล, ฉลองชัย กล้าณรงค์, กชกร ทิพย์สันเทียะ. (2564). ปัญหาและความต้องการการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 5(4), 41-47.

Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collins Publisher.

Drucker, Peter F. (1974). *The Practice of Management*. New York : Harper& Row, Publishers.

Holsti, O. R. (1969). *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Reading, MA: Addison-Wesley.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22 140, 55.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed, Harper and Row, New York.